

درس ۹

* سوالات تشریحی

- ۱- در بیت های زیر استعاره‌ها را مشخص کنید:
هزاران نرگس از چرخ جهانگرد
فرو شد تا برآمد یک گل زرد
  - ۲- استعاره را بیابید نوع آن را هم بنویسید و در صورت که از نوع تشخیص است با دلیل ذکر کنید .
شب ایستاده است /خیره نگاه او /بر چارچوب پنجره من
  - ۳- تشبیه را که در بیت زیر به کار رفته اند بیابید و از آنها یک استعاره بسازید و در جمله ای به کار ببرید:
درد عشقی کشیده ام که می‌رس زهر هجری چشیده ام که می‌رس
  - ۴- استعاره را در بیت زیر بیابید و آن را به یک تشبیه تبدیل کنید.
صبحگاهی سر خوناب جگر بگشاید
ژاله صبحدم از نرگس تر بگشاید
  - ۵- در بیت کلمات مشخص شده استعاره از چیست؟
بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد
بهار عارضش خطی به رنگ ارغوان دارد
  - ۶- با مثالی تفاوت اضافه تشبیهی را با اضافه ی استعاری مشخص کنید .
  - ۷- جواب درست را انتخاب کنید .
- الف) استعاره به سبب علاقه ی مشابهت نوعی ..... است. (مجاز - کنایه - ایهام)
- ب) استعاره ای که مشبه به آن از نوع انسان باشد و اعضا یا افعال آن به آن نسبت دهیم ..... نام دارد. (کنایه - تشخیص - تشبیه)
- ۸- در این بیت « ای غنچه خندان » استعاره با ذکر « مشبه به » است یا استعاره با ذکر « مشبه » ، دلیل خود را ذکر کنید .
  - ۹- در عبارت « جاده نفس نفس می زند . » جاده استعاره از نوع ..... است.
  - ۱۰- هر استعاره ی مصرحه ای به سبب علاقه مشابهت می تواند مجاز باشد ولی هر ..... نمی تواند استعاره باشد .

۱۱- در عبارت های زیر: الف) کدام یک از واژه های مشخص شده استعاره است؟ ب) نوع استعاره را مشخص کنید.

۱- دیو نفس را در وجود خود نابود کرد. ۲- دیو را در وجود خود نابود کرد.

۱۲- در بیت ((ما آبروی فقر و قناعت نمی بریم با پادشه بگوی که روزی مقدر است))

الف) عبارت مشخص شده چه نوع استعاره ای است؟ ب) مفهوم آن را بنویسید. ب) این استعاره چگونه پدید آمده است؟

۱۳- با توجه به بیت ((بخت آن نکند با من، کان شاخ صنوبر را بنشینم و نشانم، گل بر سرش افشانم)): الف) استعاره را بیابید. ب) نوع آن را مشخص کنید. پ) مفهوم آن را بنویسید.
۱۴- استعاره ی به کار رفته در بیت زیر ((مصرحه)) یا ((مکنیه)) است؟ چرا؟ ای بخارا شادباش و دیرزی میر زی تو شادمان آید همی
۱۵- در بیت ((تو را ز کنگره ی عرش می زند صغیر ندانمت که در این دامگه چه افتاده ست)) استعاره ی مکنیه را بیابید و مشبه به آن را بنویسید.
۱۶- در جمله ی ((بر جان های ما جز الطاف و مرحمت خود منگار)) چه نوع استعاره ای به کار رفته است؟ توضیح دهید.
۱۷- در کدام جمله استعاره وجود دارد؟ توضیح دهید: الف) توانگر فاسق کلوخ زراندود است. ب) در زیر این طاق بلند، سخن از عدالت بسیار گفته اند.
۱۸- در بیت (گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا این جهان بدین هنگام)) استعاره و نوع آن را مشخص کنید.
۱۹- در مصراع ((دل گرچه در این بادیه بسیار شتافت)) از کدام لفظ مفهوم استعاره به دست می آید؟
۲۰- با توجه به عبارت ((فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد)) استعاره ی مصرحه را مشخص کنید.

۲۱	در عبارت «دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد» یکی از تشبیه ها را انتخاب کنید و به استعاره ای تبدیل کنید که فقط مشبه به آن آمده باشد.
۲۲	در بیت زیر استعاره ها را بیابید. الف) باز امشب ای ستاره تابان نیامدی ب) پیشانی عفو تورا پرچین نسازد جرم ما آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال ها
۲۳	در عبارت زیر چند استعاره به کار رفته است؟ آن ها را مشخص کنید. بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد بهار عارضش خطی به رنگ ارغوان دارد
۲۴	یک استعاره در مصرع اول بیت زیر بیابید و آن را به یک تشبیه کامل تبدیل کنید مرا برف باریده بر پر زاغ نشاید چو بلبل تماشای راغ
۲۵	در کدام یک از ابیات زیر، استعاره به کار رفته در واقع مشبه یک تشبیه است؟ تشبیه کامل آن را بنویسید. الف) قضا چون ز گردون فرو هشت پر همه زیر کان کور گردند و کر ب) ستاره ای بدرخشید و ماه مجلس شد دل رمیده ما را انیس و مونس شد

۲۶	کدام یک از استعاره های زیر یک تشخیص است؟ چرا؟ الف) در آستان مرادت گشاده ام در چشم ب) گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل
۲۷	در بیت زیر دو استعاره به کار رفته ، آن ها را بیابید و یکی از آن ها را به تشبیه کنید دیدۀ عقل مست تو چرخۀ چرخ پست تو گوش طرب به دست تو بی تو به سر نمی شود
۲۸	استعاره در واقع تشبیهی است که .....

۲۹	هر کدام از واژه های مشخص شده استعاره از چیست؟ همه بندگان موی کردند باز فرنگیس مشکین کمند دراز برید و میان را به گیسو ببست به فندق گل و ارغوان را بخت
۳۰	استعاره ها در مصرع زیر کدام کلمات است؟ معنای آن ها را بنویسید. اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

۳۱-	عبارت زیر ، استعاره را بیابید و «مشبه به» آن را بنویسید فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد
۳۲-	عبارت زیر «خرده مینا» و «عقد ثریا» هر کدام استعاره از چیست؟ «شب را به بوستان با یکی از دوستان ، اتفاق مبیبت افتاد؛ موضعی خوش و خرم و درختان درهم ، گفتی که خرده مینابر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش آویخته .»
۳۳-	در هر یک از موارد زیر ، تشبیه به کار رفته را بیابید و از هر کدام یک استعاره بسازید و در جمله ای به کار ببرید الف) فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده . ب) گرچه ز شراب عشق مستم عاشق تر از این کنم که هستم
۳۴-	استعاره های به کار رفته در بیت زیر را مشخص کنید کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند

۳۵- در هر یک از بیت های زیر «نرگس» استعاره از چیست؟ الف) هزاران نرگس از چرخ جهانگرد فرو شد تا برآمد یک گل زرد ب) چو تنها ماند ماه سرو بالا فشانند از نرگسان لؤلوی لالا
۳۶- استعاره به کار رفته در بیت های زیر را به تشبیه تبدیل کنید الف) گرچه من خود زعدم دل خوش و خندان زادم عشق آموخت مرا شکل دگر خندیدن ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من هیچ کس می نپسندم که به جای تو بود
۳۷- در بیت زیر، دو استعاره پیدا کنید و آنها را به «اضافه استعاری» تبدیل کنید هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نجید در رهگذار باد، نگهبان لاله بود
۳۸- الف) در بیت زیر چند استعاره به کار رفته است؟ هر کدام را مشخص کنید ب) در هر یک از این استعاره ها کدام یک از طرفین تشبیه حذف شده است؟ مرا برف باریده بر پر زاغ نشاید چو بلبل، تماشای راغ
۳۹- در بیت های زیر، استعاره ها را مشخص کنید ۱) ای نسیم سحر، آرامگه یار کجاست؟ ۲) این همه شور من از شکر شیرین تو است منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟ وین همه گریه از آن پسته خندان دارم
۴۰- هر کدام از واژه های مشخص شده در بیت زیر، استعاره از چیست؟ از صدف ریزد گهر وز پسته درآید پدید چون شود گرم تکلم، لعل خندان شما

*سوالات تستی

- ۱- مجاز بر بنیادمشابهت استوار است و علاقه ی پیوند بین معنای نهاده و نانهاده علاقه ..... است؛ این نوع مجاز را، ..... می گویند.
الف) کلیت / تشبیه   ب) جزیت / تشبیه   ج) همراهی / استعاره   د) مشابهت / استعاره
- ۲- کدام گزینه در مورد واژه ی «حله» درست است؟
با کاروان حله برفتم ز سیستان
با حله تنیده ز دل بافته ز جان
الف) در مصراع اول حله در معنای نهاده (جامه حریر) و در مصراع دوم در معنای نانهاده (شعر) به کار برده است.
ب) در هر دو مصراع حله در معنای نهاده (جامه حریر) به کار رفته است.
ج) در هر دو مصراع حله در معنای نانهاده (شعر) به کار رفته است.
د) در هر دو مصراع حله تشبیه است.
- ۳- با توجه به واژه «آتش» در دو مصراع کدام گزینه درست است؟
آتش است این بانگ نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد، نیست باد
الف) در مصراع اول شاعر دو رکن اصلی تشبیه را ذکر کرده؛ اما در مصراع دوم «مشبه به» را آورده است که از آن پی به «مشبه» می بریم.
ب) آتش در هر دو مصراع استعاره است.
ج) آتش در هر دو مصراع تشبیه است.
د) گزینه الف و ب
- ۴- در بیت زیر «ستاره» چه آرایه ای دارد؟
باز امشب ای ستاره تابان، نیامدی
باز ای سیده شب هجران، نیامدی

الف) تشبیه (ب) استعاره (ج) مجاز (د) گزینه ب و ج

۵- در عبارت زیر کلمات مشخص شده به چه معناست؟

شب را به بوستان با یکی از دوستان اَتفاقِ مَبیت افتاد؛ موضعی خوش و خرم و درختان درهم؛ گفتمی که خردۀ مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش آویخت
الف) گل‌ها و سبزه‌های رنگارنگ / خوشه‌انگور
ب) شیشه‌های رنگارنگ / خوشه پروین
ج) گل‌ها و سبزه رنگارنگ / خوشه ی پروین
د) شیشه رنگارنگ / خوشه ی انگور

۶- کدام گزینه در مورد بیت زیر درست است؟

گفتا که مرو به غربت و می بارید از نرگس تر، به لاله بر مروارید
الف) نرگس و لاله در معنای اصلی و نهاده ی خود به کاررفته اند و مروارید در معنای نا نهاده یعنی اشک به کار رفته است.
ب) به ترتیب نرگس استعاره از «چشم»، و لاله استعاره از «چهره زیبا» و مروارید در معنای اصلی به کار رفته است.
ج) به ترتیب مجاز از «چشم»، «چهره زیبا» و «اشک»
د) گزینه ب و ج

۷- با توجه به بیت «سرو روان من چرا میل چمن نمی کند همد م گل نمی شود یاد سمن نمی کند.»

الف) منظور شاعر از سرو استعاره از یار است.

ب) منظور شاعر از سرو همان درخت سرو است.

ج) روان قرینه ای برای سرو است.

د) گزینه الف و ج

۸- کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

الف) ای بخارا شاد باش و دیر زی میر زی تو شادمان آید همی

ب) ای غنچه خندان چرا خون در دل مامی کنی خاری به خود می بندی و ماراز سر وا می کنی

ج) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟ منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟

د) ای سرو پای بسته به آزادگی مناز آزاده من که از همه عالم برید ه ام

۹- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه در مورد «رخ اندیشه» و «زلف سخن» صحیح است؟

الف) رخ اندیشه و زلف سخن (اضافه تشبیهی) کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند

ب) رخ اندیشه و زلف سخن (اضافه استعاری)

ج) رخ اندیشه (اضافه استعاری) و زلف سخن (اضافه تشبیهی)

۱۰- با توجه به این ترکیب ها چند اضافه تشبیهی و چند اضافه ی استعاری داریم (چراغ علم - در آفاق - فوران تخیل - دریای عشق - رخ اندیشه)

الف) اضافه تشبیهی: ۲ / اضافه ی استعاری: ۳ ب) اضافه تشبیهی: ۳ / اضافه ی استعاری: ۲

ج) اضافه تشبیهی: ۱ / اضافه ی استعاری: ۴ د) اضافه تشبیهی: ۴ / اضافه ی استعاری: ۱

۱۱- در کدام گزینه ((استعاره)) وجود ندارد؟

۱) گر هزاران دام باشد هر قدم چون تو با مایی نباشد هیچ غم

۲) چنین گفت: کای رسته از چنگ شیر جدا مانده از زخم شیر دلیر

۳) در چراغ دو چشم او زد تیغ نامدش کشتن چراغ دریغ

۴) بلی آنان که از این پیش بودند چنین بستند راه ترک و تازی

۱۲- در کدام بیت ((استعاره) دیده می شود؟			
۱) برو هرچه می بابت پیش گیر	سر مانداری، سر خویش گیر		
۲) یکی درخت گل اندر میان خانه‌ی ماست	که سروهای های چمن، پیش قامتش پستند		
۳) به نام خداوند جان و خرد	کزین برتر اندیشه برنگذرد		
۴) ما را سری است باتو که گر خلق روزگار	دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم		
۱۳- در بیت ((عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت			
۱) جادو	۲) جهان	۳) نرگس	۴) عالم
۱۴- کدام ترکیب اضافی استعاری است؟			
۱) برق عجب	۲) پرده‌ی اشک	۳) روح باران	۴) کوره‌ی چشم
۱۵- در کدام گزینه ((استعاره)) وجود دارد؟			
۱) از اسبان جنگی فرود آمدند			
۲) سیه زاغ پران فرو برد سر			
۳) یکی خنجر آبگون برکشید			
۴) یکی مهره بر بازوی من بیست			
۱۶- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... آرایه‌ی تشخیص وجود دارد:			
۱) دل در رکاب آرزوها پیر می شد			
۲) بر دوش زمانه لحظه‌ها سنگین بود			
۳) خورشیدو زمین و آسمان، غمگین بود			
۴) امیدها در دام حرمان، درد می شد			
۱۷- در کدام گزینه ترکیب مشخص شده اضافی استعاری است؟			
۱) کدام باده زمینای دهر شد به گلویم	که خون نگشت و زمژگان فرو نریخت به رویم؟		
۲) بخت کو تا عزم بیداری کند؟	یا مرا در عشق او یاری کند؟		
۳) هیچ اگر سایه پذیرد، منم آن سایه‌ی هیچ	که مرا نام نه در دفتر اشیا شنوند		
۴) دام تقوی به ره دل مگذار	تار عصمت به تن خویش متن		

۱۸- در کدام بیت استعاره‌ی کم تری وجود دارد؟	۱) باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبر است ۲) دل در اندیشه‌ی آن زلف گره گیر افتاد ۳) در آبگون قفس بین طاووس آتشین پر ۴) یخز در لاکت ای حیوان که سرما	شمشاد خانه پرور من از که کم تر است عاقلان مژده که دیوانه به زنجیر افتاد کز پر گشودن او آفاق بست زینت نهبانی دستش اندر دست مرگ است
۱۹- در بیت زیر جمعا چند استعاره وجود دارد؟	بیا که توبه ز لعل نگار و خنده‌ی جام ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج	حکایتی است که عقلش نمی کند تصدیق
۲۰- در کدام بیت، تعداد استعاره بیشتر از ابیات دیگر است؟	۱) پرتو خورشید عشق بر همه افتد و لیک ۲) یک سر به پای همت از این دامگاه دیو ۳) به خنده ای بت بادام چشم شیرین لب ۳) چون بگویی بفشانی گهر از حقه‌ی لعل	سنگ به یک نوع نیست تا همه گوهر شود چون مرغ بر پرید و مقر بر قمر کنید شکر بریزد از آن پسته‌ی دهان که تو راست چون بخندی بنمایی ز شکر مروارید

۲۱- کدام کلمه یا کلمات در بیت «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست» استعاره دارند؟

الف) رخ ، قند ، باغ و گلستان   ب) قند   ج) قند و باغ   د) رخ ، قند

۲۲- در همه‌گزینه‌ها نوعی استعاره از نوع تشخیص است مگر گزینه‌ی .....

الف) درختان دو طرف جاده صف کشیده منتظر قدوم بهار بودند .

ب) ای چشم عقل خیره در اوصاف روی تو   چون مرغ شب که هیچ نبیند به روشنی
ج) ای باد صبح مستان پیغام وصل جانان   میرو که خوش نسیمی میدم که خوش عبیری
د) آتش است این بانگ نای و نیست باد   هر که این آتش ندارد نیست باد

۲۳- با توجه به بیت «بتی دارم که گرد گل ز سنبل سایه بان دارد / بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد» همه‌کلمات به جز گزینه‌ی ..... ، استعاره مصرحه هستند .

الف) بت   ب) بهار   ج) سنبل   د) گل

۲۴- کدام گزینه یک اضافه استعاری است؟

الف) مار غربت   ب) بحرجان   ج) چشم طمع   د) غواص خرد

۲۵- در کدام گزینه استعاره وجود ندارد؟

الف) شوق می آمد ، دست در گردن حس می انداخت   ج) سعدیا نیست به کاشانه دل غیر از تو

(ب) حالی که من این بگفتم ، دامن گل بریخت (د) گفتم که نوش لعلت مارا به آرزو کشت

۲۶- در بیت زیر که در مورد قرآن است ، کدام گزینه صحیح است؟

« زهره نی کس را که یک حرفی از آن / یا بدزدد یا فزاید در بیان »

(الف) « زهره » در معنای مجازی به کار رفته است. (ب) « زهره » در معنای استعاری به کار رفته است.

(ج) « حرف » در معنای مجازی به کار رفته است. (د) « حرف » در معنای استعاری به کار رفته است.

۲۷- کدام یک از استعاره ها در واقع مشبه بهی است که از دل یک تشبیه به جا مانده است ؟

الف : چو خورشید تابان ز گنبد گذشت ج : باز امشب ای ستاره تابان نیامدی

ب : ای باد صبا خبر به او بر د : آسمان تعطیل است ، باد ها بی کارند

(۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) ب و د (۴) الف و ج

۲۸- در همه گزینه ها واژه عشق پدید آورنده یک استعاره است به جز گزینه.....

الف:عشق آموخت مرا شکل دگر خندیدن ب: برخیز که عشق آمد

ج: سخن عشق نه آن است که آید به میان د: ای عشق همه بهانه از توست

۲۹- کدام یک از گزینه ها می تواند تشبیه درست استعاره به کار رفته در مصرع زیر باشد.

اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

الف:وجود من همچون مس بی ارزش است ب: عشق همچون اکسیری است که ارزش می بخشد

ج: وجود من همچون زری با ارزش است د:الف و ج

۳۰- در بیت زیر چند استعاره به کار رفته است؟

ملکا ،مها، نگارا،صنما، بنا، بهارا متحیرم ندانم که تو خود چه نام داری

الف: ۶ ب: ۱ ج: ۵ د:هیچکدام

۳۱- در ترکیبات اضافی زیر ،چند «اضافه استعاری» وجود دارد؟

خنده گل-آینه دل-دست روزگار-شمع وجود-مرغ چمن -کنگره عرش -طلوع باده

الف)دو ب)یک ج)سه د)چهار

۳۲- در کدام یک از استعاره های زیر «مشبه به» حذف شده است؟

الف)ای غنچه خندان،چرا خون در دل ما میکنی ؟ خاری به خود می بندی و مارا زسر وامی کنی؟

ب)دانی خیال روی تو در چشم من چه گفت؟ آیا چه جاست این که همه روزه با نم است

ج)در این بازار اگر سودی است با درویش خرسند است خدایا منعمم گردان به درویشی وخرسندی

د)مرا در خانه سروی هست کاندرا سایه قدش فراغ از سرو بستانی وشمشاد چمن دارم

۳۳- با توجه به بیت زیر ،کدام مورد «استعاره» نیست ؟

چو تنها ماند ماه سرو بالا فشانند از نرگسان لؤلؤی لالا

- ۳۴- در کدام گزینه، آرایهٔ تشخیص وجود دارد؟
 الف) عشق آمد و بنشست به تخت دل ما
 ب) زلف تو مگر جانا امید و نیاز است
 ج) کنون چه چاره که در بحر غم به گردابی
 د) در شجاعت، شیر ربانیستی
- ۳۵- در همهٔ گزینه ها «استعاره» به کار رفته است، به جز گزینهٔ .....
 الف) نشان عهد و وفا نیست در تیسّم گل
 ب) باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبر است
 ج) ای که رویت چو گل و زلف تو چون شمشاد است
 د) یارب آن نوگل خندان که سپردی به منش
- ۳۶- در کدام گزینه «اضافهٔ استعاری» وجود ندارد؟
 الف) گرچه ز شراب عشق مستم
 ب) هر زمانم که نظر بر رخ گل می افتاد
 ج) گریهٔ ابر بهار از دل پر درد من است
 د) آن مرغ که بر کنگرهٔ عرش نشیند
- ۳۷- در کدام گزینه، حرف ندا (ای)، آرایهٔ «تشخیص» پدید آورده است؟
 الف) ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟
 ب) ای ماه من، چرا ستم از سر گرفته ای؟
 ج) ای غنچهٔ خندان چرا خون در دل ما می کنی؟
 د) ای بخارا، شاد باش و دیر زی
- ۳۸- در بیت زیر، کدام واژه استعاره نیست؟
 بیتی دارم که گرد گل، ز سنبل سایبان دارد
 بهار عارضش خطّی به خون ارغوان دارد
- ۳۹- دو بیت زیر، چند استعاره دارد؟
 همه بندگان، موی کردند باز
 برید و میان را به گیسو بیست
- ۴۰- در کدام یک از استعاره های زیر «مشبه» محذوف است؟
 الف) نازها می کشم از نرگس شهر آشوبش
 ب) به عزم توبه، سحر گفتم استخاره کنم
 ج) ای صبا، یاری نما، اشک نیاز من ببین
 د) ارباب ظلم را به ستم، دست روزگار
- ۴۱- در بیت زیر مشبه کدام واژه است؟
 سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد
 دلبر که در کف او موم است سنگ خارا
- الف - سنگ خارا   ب- دلبر   ج- تو   د- الف و ج
- الف) لؤلؤی لالا   ج) نرگسان   ب) سرو   الف) ماه
- چون او بنشست عقل از آن جا برخاست
 زیرا که چنین هر دو سیاه است و دراز است
 فتاد زورق صبرم ز بادبان فراق
 در مروّت خود که داند کیستی
- بنال بلبل بی دل که جای فریاد است
 شمشاد خانه پرور من از که کمتر است؟
 جانم آن لحظه که غمگین تو باشم شاد است
 می سپارم به تو از چشم حسود چمنش
- عاشق تر از این کنم که هستم
 صفت روی تو با مرغ سحر می کردم
 چهرهٔ زرد خزان از نفس سرد من است
 ماییم که طاووس گلستان جنانیم
- خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟
 از من چه دیده ای که نظر برگرفته ای؟
 خاری به خود می بندی و ما را ز سر و ما می کنی
 میر زی تو شادمان آید همی
- ب) سنبل   ج) گل   د) پنج
- الف) دو   ب) سه   ج) چهار   د) پنج
- بوسه ها از رخ همچون قمرش می گیرم
 بهار توبه شکن می رسد چه چاره کنم
 رنجه شو، بنگر که یار نازنین من کجاست؟
 از بیخ بر کند که درختان بی برند

۴۲- در بیت زیر چند تشبیه وجود دارد؟

زندگی شهید گل است زنبور زمان می مکدش
آن چه می ماند از آن عسل خاطره هاست

الف- ۱   ب- ۲   ج- ۳   د- ۴

۴۳- در بیت زیر کدام گزینه صحیح است؟

چو خالی دید از گل گلشن خویش
چو غنچه چاک زد پیراهن خویش

الف- گل: مشبه   ب- خالی: وجه شبه
ج- غنچه: مشبه به   د- وجه شبه محذوف

۴۴- در بیت زیر کدام یک از پایه های تشبیه محذوف است؟

این دهر دونده به یکی مرکب ماند
کز کار نیاساید هرچند دوانیش

الف- مشبه   ب- مشبه به
ج- وجه شبه   د- هیچ کدام

۴۵- در بیت زیر چه تشبیهی به کار رفته است؟

ای زلف تو هر خمی کمندی
چشمت به کرشمه چشم بندی

الف- فشرده ترکیبی   ب- فشرده غیر ترکیبی
ج- گسترده   د- ب و ج

۴۶- در کدام یک از ابیات زیر تشبیه هر دو تشبیه گسترده و فشرده وجود دارد؟

الف- عشق من بر گل رخسار تو امروزی نیست
ب- کارم چو زلف یار پریشان و درهم است
ج- شد آن زمانه که رویش به سان دیبا بود
د- سپید شد چون درخت شکوفه دار سرم

دیر سالی است که من بلبل این بستانم
پشتم به سان ابروی یا پرخم است
شد آن زمانه که مویش به سان قطران بود
از این درخت همین میوه غم است برم

۴۷- در کدام یک از استعاره های زیر جان بخشی به کار رفته است؟

الف- از این اندیشه کان سرو سہی داشت
ب- شرکه آن دید دشنه بازگشاد
ج- ای بخارا شاد یاش و دیر زی
د- ریزم زمزه گوهر بی مهر رخت هرشب

دل فرزانه شاپور آگهی است
پیش آن خاک تشنه رفت چو باد
میر زی تو شادمان آید همی
تاریک شبی دارم با این همه گوهرها

۴۸- در بیت زیر کدام واژه استعاره است؟

که گذشته است از این بادیه دیگر کامروز
نبض ره می تپد و سینه ی صحرا گرم است

الف- بادیه   ب- نبض   ج- ره   د- الف و ب

۴۹- اگر بخواهیم از تشبیه زیر استعاره بسازیم کدام واژه را بر می گزینیم؟

تو کرده جوشن غفلت هزار تو در بر
چگونه تیر سخن کارگر تواند بود

الف- جوشن   ب- غفلت   ج- تیر   د- هر سه مورد

۵۰- در کدام یک از بیت های زیر استعاره وجود ندارد؟

- الف- ای سرو به قامتش چه مانی
زیباست ولی نه هر بلندی
- ب- باد صبا دروغ زن است و تو راست گوی
آن جا به رگم باد صبا می فرستمت
- ج- جوانی نکو دار کاین مرغ زیبا
نماند در این خانه ی استخوانی
- د- غمش در نهان خانه ی دل نشیند
به نازی که لیلی به محمل نشیند